

Almanya Olmadan Avrupa Atom Birlikteliği

19 ülkeden kuruluşlar nükleer enerji için bir girişim başlattı.

Alman sanayi birliği daveti reddetti.

Niklas Záboji, Paris, FAZ 13.02.2025

Hazırlayan: Y.Atakan

Çarşamba günü, 19 Avrupa ülkesinden işveren birlikleri, Paris'te bir Atom İttifakı kurmak üzere bir araya geldi. Bu ittifak, 2023 yılında başlatılan benzer bir Avrupa devletleri ittifakı gibi, nükleer endüstrinin güçlendirilmesine yönelik girişimleri desteklemeyi amaçlıyor. Fransa'nın en büyük işveren örgütü olan Mouvement des Entreprises de France (Medef), nükleer enerjinin hem karbonsuzlaşma hem de Avrupa'nın rekabet gücünü artırma açısından büyük bir rol oynadığını vurguluyor.

Medef, bu ittifakın kurulmasında başlıca itici güç konumunda. İttifaka Medef'in yanı sıra İsveç, Birleşik Krallık, Polonya, Finlandiya, Slovakya, Macaristan, Hırvatistan, Romanya, İtalya, Belçika, Bulgaristan, Danimarka ve Çekya'dan işveren birlikleri katıldı. İspanya, Yunanistan, Hollanda, İrlanda ve Portekiz'den iş dünyası temsilcileri ise toplantıya gözlemci olarak katıldı. Ayrıca, Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı Fatih Birol gibi davetliler de toplantıda yer aldı.

Almanya'dan Katılım Yok

Alman Sanayi Federasyonu (BDI) da davet edilmişti, ancak katılmama kararı aldı. Medef'e göre, BDI Almanya'daki yaklaşan genel seçimler öncesinde nükleer enerji gibi hassas bir konuda açık bir tutum almak istemedi. BDI'nın aslında nükleer enerjiye sıcak baktığı, ancak siyasi konjonktür nedeniyle çekimser kaldığı ileri sürülse de, BDI yetkilileri bu iddiaları doğrulamadı ve katılmama sebeplerine dair açıklama yapmadı.

Medef, BDI'nın toplantıya katılmasını özellikle istemişti, çünkü Fransa, Almanya'nın nükleer enerjiye yönelik politikalarının ayrımcı olduğunu düşünüyor. Fransa'nın eleştirilerine göre, Almanya son yıllarda AB seviyesindeki düzenlemelerde nükleer enerjinin aleyhine hareket etti. AB Taksonomisi, yenilenebilir enerji direktifi ve elektrik piyasası reformu gibi konularda Berlin sürekli engelleyici bir tutum sergiledi. Bunun sonucu olarak, Avrupa Yatırım Bankası veya Avrupa Hidrojen Bankası gibi finansman mekanizmaları nükleer enerjiye yeterli desteği sağlamıyor.

Yeşil Hidrojen ve Nükleer Çekişmesi

Fransa ile Almanya arasındaki bir diğer ihtilaf noktası, nükleer enerjiden üretilen hidrojenin yenilenebilir enerjiden üretilen hidrojenle eşdeğer kabul edilip edilmeyeceği meselesi. Almanya'daki Yeşiller Partisi'nin yönettiği Ekonomi Bakanlığı, nükleer enerjiye dayalı hidrojen üretimine karşı çıkarken, Fransa bu tavrın çelişkili olduğunu savunuyor. Çünkü birçok Avrupa ülkesi—yakın zamanda Belçika ve İtalya da dahil olmak üzere—nükleer enerjiye geri dönüş planları yaparken, Almanya'nın düzenleyici ve finansal engeller çıkarması eleştiriliyor.

Özellikle şu anda, mevcut reaktörlerin modernizasyonu ve yeni reaktörlerin inşası için önemli finansman projeleri gündemde. Fransa'da, nükleer enerjinin ekonomik cazibesine dair şüpheler giderek azalıyor. Bunun en büyük sebebi, dünya çapında yatırımcıların Fransa'daki veri merkezleri için milyarlarca dolarlık yatırım planları açıklamış olması. Bu tesisler için kesintisiz ve ucuz elektrik büyük bir avantaj olarak görülüyor. Fransa Cumhurbaşkanı

Emmanuel Macron da bu durumu Paris'teki Yapay Zeka Zirvesi'nde dile getirdi. Hatta, eski ABD Başkanı Donald Trump'ın petrol ve gaz üretimini artırma vaadine ("We will drill, baby, drill") göndermede bulunarak, Fransa'da buna gerek olmadığını, "Burada sadece fişi takıyorsunuz, hepsi bu! (It's just plug, baby, plug!)" diyerek nükleer enerjinin avantajını vurguladı.

Geniş Kapsamlı Bir Birliktelik

Yeni kurulan Atom İttifakı, Fransız devlet şirketi EDF gibi büyük aktörlerin çıkarlarından bağımsız olarak, tüm nükleer sektörünü güçlendirmeyi hedefliyor. Bu kapsamda, tüm reaktör türlerinin geliştirilmesi ve nükleer alanda uzman iş gücünün hareketliliğinin artırılması amaçlanıyor. Örneğin, Slovakya'daki nükleer sanayi önümüzdeki yıllarda büyük bir emeklilik dalgası ile karşı karşıya.

Medef ayrıca, ittifakta Danimarka gibi nükleer santrali bulunmayan ülkelerin de yer almasının önemine dikkat çekiyor. Paris'teki bu ilk toplantının ardından, birkaç ay içinde Polonya'da ikinci bir buluşma düzenlenmesi planlanıyor.